

František Hrubín

Variace na loňskou romanci

Nehrej si, dubne, co už přešlo dubnů,
paličkou poupat do zelených bubnů,
napjatých větrem, bilo, kůže se chvěla,
jaro se porozvilo, vylétla včela.

Nehrej si, dubne, ať se vyblázníme,
ty i já, všechno na sebe už víme,
ta škádlíš mne, já tebe, a než si promne
své modré oči nebe, ohřej se o mne.

Nech mi ji navždy, ty víš, co to značí
to tvoje navždy, věčný namlouvači,
to je, než z petrklíčů zbude trs nati,
než deště zpod chrličů v zemi se ztratí.

Nehrej si, dubne, sudejme si masky,
v srdci mi nebud' chlapce, přej mi vrásky
a já tu dívku vrátím jaru a řekám,
ó ne, nech mi ji zatím, zrovna ji čekám!

XX

Nehrej si, dubne, co už přešlo dubnů,
paličkou poupat bilo do zelených bubnů,
napjal je vítr, chlapecká kůže se chvěla,
jaro se porozvilo, vylétla včela,
den se zaleskl a sklouzl jako vlna z oblázku,
nehrej si, dnes přece nebudu věšet hlavu pro lásku,
nech si ji, nechci žádnou,
a hled' si radši růžiček salátů, než zvadnou,
naše ženy je nesou v síťovkách, naše ženy jdou z nákupu,
jdou, musí jít, není pro ně ústupu,
nejsou stálicí, jež by všechno teplo jen do sebe vyzářila,
nejsou fontánou, jež by si vodu po vlasech nazpátek lila,
nejsou dechem, jež k ústům zpátky vrací šál,
ty to nevíš a lehkovážně jsi ve mně každou žilku rozehrál
a slibuješ mi navždy tu dívku, jí vím, co to značí,
to tvoje navždy, věčný namlouvači,
to je, než z petrklíčů zbude trs nati,
než deště zpod chrličů v zemi se ztratí,
honem ji odved' a už ji nevod' ani napřesrok,
pod okny slyším kroky a každý krok

chvátajících střevíců, obětované chůze
vyráží dech tvé bledě zelené Múze,
to jdou naše ženy, nikdy se nedají na ústup,
náš osud se na ně snesl jako sup,
ale on je neunáší, nemá sil, ony ho nesou samy,
ač dnes už není pod hvězdami, ani nad hvězdami,
ač nejsme v dobách, kdy pouhé oko musilo stačit hvězdáři,
vryp našich mrzutých nocí za nás nosí na tváři,
nedělej, že nic nevíš, dubne, sundejme si masky,
v srdci mi nebuď chlapce, přej mi vrásky,
a já tu dívku vrátím, vrátím ji jaru a řekám,
ó ne, nech mi ji zatím, zrovna ji čekám,
pojd', škoda že nemáš drnkačky cvrčků, když jako trubadúr
pod okapem tápeš a obcházíš kdejaký trávník, kdejaký dvůr,
ó ne, neber mne s sebou na ty toulky, neštěbetej mi o té dívce,
naše ženy jdou, naříkají si na tebe, na blátivce,
mají v hlavě všedních starostí jako much,
jsou dechem, jenž do sebe přijímá vzduch,
jsou stálicí, jež ozařuje planety a luny,
jsou vodou, jež přenáší koráby, jež nese přetížené čluny,
a my pavoučka milostných smutků nejsme s to
přenést přes jarní ulici,
nechat duben dubnem, ať si za město
běží s chlapci a tam si do zelených bubnů bije
až do konce lásky,

až do konce poezie!

Jaroslav Vrchlický: Černé jezero

Tichá skalní stěna,
nepřeletí pták,
černá, zamyšlená
pne se do oblak.

Mezi ní a kmenů
pustou vývratí
bez šumu a stenu
jako v závratí.

Nad jezerem stojíš
divně v srdci jat,
vydechnout se bojíš –
ticho odevšad.

Zimní krajina

Jak je asi nyní venku,
kde zněl hovor náš a smích?
Pusto v sadě, na nádvoří,
děsné ticho v alejích!

Cesta jako po vymření,
všudy sněhu modrý stín,
mlčí les a mlčí řeka,
mlčí jez a mlčí mlýn.

Ukázka z Máje Karla Hynka Máchy

Byl pozdní večer - první máj -
večerní máj - byl lásky čas.
Hrdliččin zval ku lásce hlas,
kde borový zaváněl háj.
O lásce šeptal tichý mech;
květoucí strom lhal lásky žel,
svou lásku slavík růži pěl,
růžinu jevil vonný vzdech.

Ukázka z třetího zpěvu:

Nad dálkou temných hor poslední požár plál;
v hluboké ticho to měsíce vzešla zář,
stříbřící hlavy té ubledlou mrtvou tvář
i tichý pahorek, jenž v břehu vody stál.
Města jsou vzdálená co bílý v modru mrak,
přes ně v kraj daleký nesl se mrtvý zrak,
v kraj, kde co dítě on - o krásný - krásný věk!
Daleko zanesl věk onen časů vztek,

dalekoť jeho sen, umrlý jako stín,
obraz co bílých měst u vody stopen klín,
takt' jako zemřelých myšlenka poslední,

tak jako jméno jich, pradávných bojů hluk,
dávná severní zář, vyhaslé světlo s ní,
zbortěné harfy tón, ztrhané strůny zvuk,
zašlého věku děj, umřelé hvězdy svit,
zašlé bludice pouť, mrtvé milenky cit,
zapomenutý hrob, věčnosti skleslý byt,
vyhasla ohně kouř, slitého zvonu hlas,
to jestiť zamřelých krásný dětinský čas.